

Варанец В.І.

Гродзенскі дзяржаўны медыцынскі ўніверсітэт, Гродна, Беларусь

ЛЕКСІКАГРАФІЧНАЕ ЗАБЕСПЯЧЭННЕ ВЫКЛАДАННЯ ДЫСЦЫПЛІНЫ «БЕЛАРУСКАЯ МОВА: ПРАФЕСІЙНАЯ ЛЕКСІКА» Ў ГРОДЗЕНСКИМ ДЗЯРЖАЎНЫМ МЕДЫЦЫНСКИМ УНІВЕРСІТЭЦЕ

Актуальнасць. Упершыню ў арткуле аналізуецца гісторыя станаўлення лексікаграфічнай базы пры выкладанні дысцыпліны «Беларуская мова: прафесійная лексіка» ў медыцынскіх вуч. Падаюцца назвы асноўных і дапаможных падручнікаў названага прадмета. Робіцца невялікі экскурс у гісторыю выкладання дысцыпліны.

Мэта. Паказаць шляхі станаўлення дысцыпліны «Беларуская мова: прафесійная лексіка» ў Гродзенскім дзяржаўным медыцынскім універсітэце. Паказаць гісторыю ўзнікнення асноўных дапаможнікаў дадзенай дысцыпліны, паказаць ступень забяспечанасці прадмета асноўнай і дадатковай літаратурай.

Метады даследавання. Пачатак выкладання беларускай мовы ў Гродзенскім дзяржаўным медыцынскім універсітэце прыпадае на 1991 год. Менавіта тады па ініцыятыве першага прарэктара тады яшчэ медыцынскага інстытута У.С.Васільева быў уведзены факультатывы па беларускай мове для студэнтаў 1 курса, якія не вывучалі па розных прычынах родную мову ў сярэдняй школе. А такіх было назбіралася трыццаць адсоткаў ад агульнай колькасці першакурснікаў. Курс быў разлічаны на два гады. А ўжо з 1995 г. пачалося выкладанне дысцыпліны «Беларуская мова: прафесійная лексіка» на ўсіх факультэтах ВМУ. Зразумела, што падручнікаў па названым прадмеце не было, як не была распрацавана і сама беларускамоўная медыцынская тэрміналогія. На кафедры рускай і беларускай мовы пачалася праца па вырашэнні дадзеных праблем. На пачатковым этапе былі выдадзены часовыя метадычкі для практычных заняткаў студэнтаў. А ўжо 2001 годзе выходзіць «Руска-беларускі, беларуска-рускі слоўнік медыцынскіх тэрмінаў» на 500 уласнабеларускіх лексічных адзінак пад аўтарствам В.Варанца. Значнымі падзеямі ў працэсе выкладання прафесійнай лексікі ў медыцынскіх універсітэтах можна

назваць выхад з друку дапаможніка «Беларуская мова. Медыцынская лексіка» (для спецыяльнасці «Медыка-дыягнастычная справа») з грыфам ВМА па медыцынскай адукацыі Рэспублікі Беларусь (2014 г.), а таксама першага і пакуль адзінага ў рэспубліцы дапаможніка «Беларуская мова. Прафесійная лексіка для медыкаў» з грыфам Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь (2018 г.). Аўтар абодвух падручнікаў старшы выкладчык кафедры Варанец В.І. Не спынялася праца і над распрацоўкай беларускай медыцынскай лексікі. У 2005 годзе выходзіць «Русско-белорусский медицинский словарь» (аўтар Варанец В.) на пяць тысяч тэрмінаў. Улічваючы яго запатрабаванасць, у 2017 друкуецца 2-е выданне, выпраўленае і дапоўненае. Упершыню ў гісторыі беларускай лексікаграфіі ў 2013 годзе выдавецтва «Чатыры чвэрці» (Мінск) друкуе «Тлумачальны слоўнік медыцынскіх тэрмінаў» В.Варанца. Далей бачаць свет «Руска-беларускі слоўнік – даведнік лекавых раслін» (2018 г.) В.І.Варанца і А.В.Варанца, «Асацыятыўны слоўнік медыцынскай лексікі» В.І.Варанца і М.А.Валько.

Вынікі і іх абмеркаванне. Такім чынам, можна зрабіць вывад, што на сённяшні дзень дысцыпліна «Беларуская мова: прафесійная лексіка» на ўсе сто адсоткаў забяспечана неабходнай асноўнай і дадатковай літаратурай, якая, таксама актыўна выкарыстоўваецца аспірантамі, саіскальнікамі, асобамі, зацікаўленымі развіццём беларускай мовы.

Василевский В.П.¹, Дайнович В.А.², Рум Т.Т.², Ждонец С.В.²

¹Гродненский государственный медицинский университет, Гродно, Беларусь

²Гродненская университетская клиника, Гродно, Беларусь

РЕКОНСТРУКТИВНО-ВОССТАНОВИТЕЛЬНЫЕ ОПЕРАЦИИ В КОЛОРЕКТАЛЬНОЙ ХИРУРГИИ

Актуальность. При выполнении операций по поводу злокачественных новообразований, дивертикулярной болезни толстого кишечника, а также острой патологии брюшной полости, осложненных кишечной непроходимостью или перитонитом, хирурги вынуждены закончить хирургическое вмешательство наложением кишечной стомы. Более того от 40% до 60% радикально оперированных оказываются стомированными, что причиняет им моральные и физические